

**การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุรินทร์**
**Administration of Academic Affairs and Curriculum Activities in Child
Development Centers of Subdistrict Administrative Organizations in Surin**

พิศมัย สุยคำไฮ*

Phismai Suikamhai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเป็นนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 224 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และมีความเชื่อมั่น 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรม ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านหลักสูตร ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาที่สำคัญ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดความร่วมมือจากชุมชนในการจัดทำหลักสูตร และอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงห้องเรียน และอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรมีการจัดประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน

* นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้อง จังหวัดสุรินทร์; Email: phismai2856_34@hotmail.com

คำสำคัญ: วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the administration of academic affair and curriculum activities in child development centers of Subdistrict Administrative Organizations in Surin in 5 aspects, namely curriculum, learning experience and routine activity setting, learning experience plan writing, media and innovation learning experience setting, and measurement and evaluation. 2) to compare the administration of academic affairs and curriculum activities of those aspects, as classified by positions, age, and experiences; and 3) to gather related problems and suggestions. The samples were 224 academic educators and heads of child development centers of Subdistrict Administrative Organizations in Surin, derived through Krejcie and Morgan's Table and simple random sampling. The instrument used in collecting the data was the 5-rating scale questionnaire, constructed by the researcher with the reliability of 0.92. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe method. The main research findings were summarized as follows: 1) The administration of academic affairs and curriculum activities as perceived by the academic educators and heads of child development centers as a whole and in almost all aspects was at the moderate level, except in the learning experience plan writing, and media and innovation leaning experience setting was found at the high level. 2) The administration of academic affairs and curriculum activities as perceived by the academic educators and heads of child development centers with different positions as a whole and in almost all aspects was not different, except in the curriculum aspects was found with statistically significant difference at the 0.5 level. 3) The administration of academic affairs and curriculum activities as perceived by the academic educators and heads of child development centers with different age as a whole and in all aspects was not different. 4) The administration of academic affairs and curriculum activities as perceived by the academic educators and heads of child development centers with different experience as a whole was not different. However, the curriculum, learning experience plan writing, and media and innovation leaning experience setting were found with statistically significant different at the 0.5 level. 5) The administration of academic affair and curriculum activities in child development centers in Surin had main problems on the child development centers lacking community cooperation and the building facility unsuitable for setting learning activities, and there were suggestions that classrooms and building facility should be suitable for setting learning activities, and meetings for consulting to find out ways to set up the clear policies on measurement and evaluation.

Key Word: Academic Affairs and Curriculum Activities, Child Development Center, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ต้อง รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะเด็กปฐมวัยถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ถ้าการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ก็จะส่งผลให้เด็กมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาปฐมวัยจะเกิดผลดีนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย จากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความแตกต่างที่หลากหลายทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน (สำนักประสานและการพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, 2553: 1) จากรายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ.2551 พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านบุคลากร ด้านปัจจัย ด้านผลผลิตหรือด้านผู้เรียน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอชุมพลบุรี, 2551: 1-2) และจากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขในปี 2553 พบว่า ในด้านการบริหารและการจัดการยังไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้เด็กขาดการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย ด้านข้อมูลสถานะสุขภาพเด็กปฐมวัยถึงประถมศึกษาปีที่ 6 พบปัญหาด้านโรคอ้วน ผอม นอกจากนี้พบว่าผู้รับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดคู่มือในการดำเนินการประเมินเด็ก เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินพัฒนาการเด็ก (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์, 2553: 18-19) ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นต่อไป โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนดกรอบงานวิจัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553: 36-43)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 5 ด้านโดยจำแนกตามตัวแปรต้น คือ ตำแหน่งอายุ และประสบการณ์

3. เพื่อรวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์

วิธีการวิจัย

การศึกษาปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุรินทร์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากร ได้แก่ นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 147 แห่ง จำนวน 316 คน จำแนกเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 117 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 199 คน ตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มประชากร จำนวนทั้งสิ้น 224 คน ประกอบด้วยนักวิชาการศึกษา จำนวน 92 คน และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 132 คน โดยได้จากตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542: 148-149) หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ให้กระจายไปทุกอำเภอตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 ด้าน และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เขียนข้อคำถามตามคำนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรตาม ทั้ง 5 ด้าน โดยจัดเนื้อหาให้ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน วิเคราะห์พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามกับเนื้อหา วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ได้คะแนนรายชื่อ .67 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น .92 และนำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (อ้างใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542: 244) และทำแบบสอบถามฉบับจริงได้ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาความถี่และค่าร้อยละจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดอันดับของปัญหา เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

ผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 224 คน จำแนกเป็นนักวิชาการศึกษามีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 41.07 และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 58.93 เมื่อพิจารณาตามอายุของตัวอย่าง พบว่า อายุ 30-35 ปีมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 53.13 และเมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ของตัวอย่าง พบว่า ประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปีมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 48.21

การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน และด้านการวัดผลและอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษากับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ ทั้ง 3 กลุ่ม ต่ำกว่า 30 ปี 30-35 ปี และมากกว่า 35 ปี โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า ด้านหลักสูตร นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีกับมากกว่า 35 ปี และ 30-35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ด้านสื่อและนวัตกรรมจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับมากกว่า 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และเรื่อง การร่วมมือกับผู้ปกครองในการผลิตสื่อและนวัตกรรมจัดการประสบการณ์ อายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 30-35 ปี และ 30-35 ปี กับมากกว่า 35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 30-35 ปี และ 30-35 ปี กับมากกว่า 35 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การกำหนดนโยบายการประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

การบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ ทั้ง 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตร ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวันและด้านการวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า ด้านหลักสูตร นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี และ 5-10 ปีกับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การจัดทำหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับอายุ 2 ปี และระดับอายุ 3-5 ปี และเรื่อง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อนำมาประกอบการจัดทำหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ด้านการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมประจำวัน นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การจัดให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลองที่หลากหลายตามความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การศึกษา

หลักสูตรก่อนนำมาเป็นแนวทางในการเขียนแผน แตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์หลากหลายสำหรับเด็ก และเรื่อง การกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์ นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปีกับมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การมีสื่อเพื่อพัฒนาเด็กครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน เรื่อง ใช้สื่อพัฒนาเด็กผ่านการเล่นและเรียนรู้ด้วยการกระทำ และเรื่อง การร่วมมือกับผู้ปกครองในการผลิตสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กับ 5-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง ใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัยแต่การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขึ้นอยู่กับสภาพและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ที่สำคัญขึ้นอยู่กับนโยบายการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นว่าจะสนับสนุนหรือให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งที่ถ่ายโอนมายังองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีความพร้อมแตกต่างกันไปไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงาน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการและด้านงบประมาณ จากสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ แจ่มใส (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ นาคุณทรง (2550: 89-91) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และพบว่า การปฏิบัติในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการนิเทศภายใน ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านบุคลากรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการวัดผลและประเมินผลมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละแห่งจัดทำหลักสูตรไม่เป็นแนวทางเดียวกัน และชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย การจัดกิจกรรมแต่ละวันบางครั้งไม่สามารถจัดได้ครบตามตารางการจัดกิจกรรมเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่คับแคบ บางแห่งมีเพียงห้องเดียวแต่ต้องรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2-5 ปี ซึ่งเวลาจัดกิจกรรมเด็กที่มีวัยต่างกันจะมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่แตกต่างส่งผลให้การจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเป็นไปด้วยความลำบาก และอาจส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆได้ และในการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีกำหนดนโยบายการประเมินผลที่ชัดเจน ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการวัดและประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีระบบ ขาดความต่อเนื่อง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย พระมหาอำพร มณีเนียม (2545: 1-2) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลคูต พบว่า ด้านหลักสูตร การประเมินผลและการจัดกิจกรรมมีความพร้อมในระดับปานกลาง ซึ่งนำหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับท้องถิ่น แต่มีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางน้อย และใช้วิธีการประเมินผลที่เน้นการทดสอบในด้านการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมมีความพร้อมในระดับปานกลาง

ส่วนด้านการเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีคู่มือในการเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์ใช้เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์ และด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นก็จัดสรรงบประมาณให้กับเด็กแต่ละคนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างทั่วถึง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุขาดา สมสวนจิต (2547: 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีประเด็นอภิปราย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษากับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่าโดยรวมและเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกิจความรับผิดชอบต่อการพัฒนาและส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตอบสนองการให้บริการชุมชน อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด จึงทำให้นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในส่วนของด้านหลักสูตรนั้น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ปฏิบัติจริงภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจจะเห็นว่าได้ดำเนินการมากกว่า และนักวิชาการศึกษาเป็นเพียงผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านหลักสูตรเท่านั้น จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน นักวิชาการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุต่างกันแต่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด รวมถึงระเบียบ และหนังสือสั่งการต่างๆที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน จึงมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีประเด็นที่เสนอแนะเพื่อนำไปใช้ได้แก่ ควรปรับปรุงห้องเรียน และอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการจัดประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาแนวทางกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรมีการวิจัยในทำนองเดียวกัน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เช่น เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในภาพรวมของแนวทางส่งเสริมและพัฒนา การบริหารงานวิชาการและ

กิจกรรมตามหลักสูตรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการศึกษาบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ทราบความต้องการที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้นและควรใช้ตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ผู้บริหาร และคณะกรรมการบริหารศูนย์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542. **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอชุมพลบุรี. 2551. **สรุปผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2551**. สุรินทร์: สำนักงานท้องถิ่นอำเภอชุมพลบุรี.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์. 2553. **การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ.2552**. สุรินทร์: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์.
- ทัศนีย์ นาคคุณทรง. 2550. **ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระมหาอำพร มณีเนียม. 2545. **ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมู่ที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลคูคต**. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรวิทย์ แจ่มใส. 2546. **ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3**. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ สมสวนจิต. 2547. **การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.